

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 23 stycznia 2018 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca policyjna i wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych – Decyzja ramowa 2002/584/WSiSW – Europejski nakaz aresztowania – Procedura przekazywania osób między państwami członkowskimi – Podstawy obligatoryjnej odmowy wykonania – Artykuł 3 pkt 3 – Nieletni – Wymóg sprawdzenia dolnej granicy wieku odpowiedzialności karnej lub indywidualnej oceny dodatkowych warunków przewidzianych przez prawo wykonującego nakaz państwa członkowskiego umożliwiających konkretnie ściganie lub skazanie osoby nieletniej

W sprawie C-367/16

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez hof van beroep te Brussel (sąd apelacyjny w Brukseli, Belgia) postanowieniem z dnia 23 czerwca 2016 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 5 lipca 2016 r., w postępowaniu dotyczącym wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego przeciwko:

Dawidowi Piotrowskiemu,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes, A. Tizzano (sprawozdawca), wiceprezes, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, J. Malenovský, E. Levits, C.G. Fernlund i C. Vajda, prezesi izby, J.C. Bonichot, A. Arabadžiev, C. Toader, S. Rodin, F. Biltgen i K. Jürimäe, sędziowie,

rzecznik generalny: Y. Bot,

sekretarz: M.A. Gaudissart, zastępca sekretarza,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 13 czerwca 2017 r., rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu rządu belgijskiego przez C. Pochet, L. Van den Broeck, C. Van Lul oraz N. Cloosen, działające w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Irlandii przez A. Joyce'a oraz J. Quaney, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez J. Fitzgeralda, BL,
- w imieniu rządu francuskiego przez D. Colasa oraz R. Coesme'a, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez L. Ventrellę, avvocato dello Stato,

* Język postępowania: niderlandzki.

- w imieniu rządu polskiego przez B. Majczynę oraz J. Sawicką, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu rumuńskiego przez R. Mangu, M. Chicu oraz E. Gane, działające w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez R. Troostersa oraz S. Grünheid, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 6 września 2017 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 3 pkt 3 decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. 2002, L 190, s. 1), zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. (Dz.U. 2009, L 81, s. 24) (zwanej dalej „decyzją ramową 2002/584”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania w sprawie wykonania w Belgii europejskiego nakazu aresztowania wydanego w dniu 17 lipca 2014 r. przez Sąd Okręgowy w Białymstoku (Polska) wobec Dawida Piotrowskiego.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Motywy 5–7 decyzji ramowej 2002/584 stanowią:
 - „(5) Cel Unii, jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, prowadzi do zniesienia ekstradycji między państwami członkowskimi i zastąpienia jej systemem przekazywania osób między organami sądowymi. W dalszej perspektywie wprowadzenie nowego, uproszczonego systemu przekazywania osób skazanych bądź podejrzanych [w sprawach karnych], w celach [w celu] wykonania wyroku lub wszczęcia postępowania prowadzącego do wydania wyroku w sprawach karnych [lub w celu ścigania], stwarza możliwość usunięcia złożoności obecnych procedur ekstradycyjnych i związanej z nimi możliwości [związanego z nimi ryzyka] przewlekania postępowania. Dominująca do dziś między państwami członkowskimi tradycyjna współpraca w zakresie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości powinna zostać zastąpiona przez system swobodnego przepływu orzecznictwa sądowego [Dominująca do dziś między państwami członkowskimi tradycyjna współpraca powinna zostać zastąpiona przez system swobodnego przepływu w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości orzeczeń] w sprawach karnych, obejmujący zarówno decyzje prawomocne, jak i nieprawomocne [orzeczenia wydane w toku postępowania, jak i kończące postępowanie].
 - (6) Europejski nakaz aresztowania, przewidziany w niniejszej decyzji ramowej stanowi pierwszy konkretny środek w dziedzinie prawa karnego wprowadzający [w życie] zasadę wzajemnego uznawania, którą Rada Europejska określa [określiła] jako »kamień węgielny« współpracy sądowej.

(7) Jako że cel, jakim jest zastąpienie systemu wielostronnej [wielostronnego systemu] ekstradycji zbudowany [zbudowanego] na fundamencie Europejskiej konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r., nie może zostać w sposób wystarczający osiągnięty przez działające jednostronnie państwa członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary lub skutki możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Rada może przyjąć odpowiednie środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej i art. 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, wymienioną [przewidzianą] w tym ostatnim artykule, niniejsza decyzja ramowa nie wykracza poza środki niezbędne dla osiągnięcia tego celu”.

4 Artykuł 3 wspomnianej decyzji ma następujące brzmienie:

„Właściwy sądowy organ państwa członkowskiego wykonującego europejski nakaz aresztowania (zwany dalej »wykonującym nakaz organem sądowym«) odmawia wykonania europejskiego nakazu aresztowania w następujących przypadkach:

[...]

3) jeśli w świetle prawa państwa wykonującego nakaz osoba podlegająca europejskiemu nakazowi aresztowania z uwagi na jej wiek nie może być pociągnięta do odpowiedzialności karnej za czyny stanowiące podstawę wydania [tego] nakazu aresztowania”.

5 Artykuł 15 decyzji ramowej 2002/584 stanowi:

„1. Decyzję o tym, czy dana osoba ma zostać przekazana, podejmuje wykonujący nakaz organ sądowy z uwzględnieniem terminów i zgodnie z warunkami określonymi w niniejszej decyzji ramowej.

2. Jeśli wykonujący [nakaz] organ sądowy uważa informacje przekazane przez wydające nakaz państwo członkowskie za niewystarczające do celów podjęcia decyzji o przekazaniu, występuje o bezzwłoczne przekazanie niezbędnych informacji uzupełniających, w szczególności w odniesieniu do art. 3–5 oraz art. 8, oraz może ustalić termin ich otrzymania, z uwzględnieniem konieczności zachowania terminu określonego w art. 17.

3. Wydający nakaz organ sądowy może w dowolnym terminie przysyłać wszelkie dodatkowe przydatne informacje do wykonującego nakaz organu sądowego”.

6 Motyw 8 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/800 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie gwarancji procesowych dla dzieci będących podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym (Dz.U. 2016, L 132, s. 1) stanowi:

„W przypadku gdy dzieci są podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym lub są objęte postępowaniem dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania na podstawie decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW [...] (tj. są »osobami, których dotyczy wnioski [nakaz]«), państwa członkowskie powinny zadbać o to, by przede wszystkim uwzględnić najlepszy interes dziecka, zgodnie z art. 24 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej »[k]artą«)”.
[...]

7 Artykuł 1 tej dyrektywy stanowi:

„W niniejszej dyrektywie ustanawia się wspólne normy minimalne dotyczące niektórych praw dzieci, które są:

a) podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym; lub

- b) objęte postępowaniem dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania na mocy decyzji ramowej 2002/584/WSiSW (tj. są »osobami, których dotyczy wnioski [nakaz]«”.
- 8 Zgodnie z art. 3 pkt 1 wspomnianej dyrektywy „dziecko” oznacza osobę w wieku poniżej 18 lat.
- 9 Artykuł 17 dyrektywy 2016/800, zatytułowany „Postępowanie dotyczące europejskiego nakazu aresztowania”, przewiduje:

„Państwa członkowskie zapewniają odpowiednie stosowanie praw, o których mowa w art. 4, 5, 6, 8, 10–15 oraz 18, w odniesieniu do dzieci będących osobami, których dotyczy wnioski [nakaz], od chwili ich aresztowania w ramach postępowania dotyczącego europejskiego nakazu aresztowania w wykonującym nakaz państwie członkowskim”.

Prawo belgijskie

- 10 Artykuł 4 pkt 3 wet betreffende het Europees aanhoudingsbevel (ustawy dotyczącej europejskiego nakazu aresztowania) z dnia 19 grudnia 2003 r. (*Belgisch Staatsblad* z dnia 22 grudnia 2003 r., s. 60075, zwanej dalej „ustawą dotyczącą europejskiego nakazu aresztowania”) stanowi, że „[w]ykonania europejskiego nakazu aresztowania odmawia się [...], gdy osoba podlegająca temu nakazowi z uwagi na jej wiek jeszcze nie może zostać, na podstawie prawa belgijskiego, pociągnięta do odpowiedzialności karnej za czyny stanowiące podstawę wydania europejskiego nakazu aresztowania”.
- 11 Artykuł 36 wet betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade (ustawy w sprawie ochrony młodzieży, opieki nad nieletnimi, którzy popełnili czyn zakwalifikowany jako przestępstwo, oraz naprawienia szkody powstałej w wyniku popełnienia tego czynu) z dnia 8 kwietnia 1965 r. (*Belgisch Staatsblad* z dnia 15 kwietnia 1965 r., s. 4014), w wersji mającej zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym (zwanej dalej „ustawą o ochronie młodzieży”), ma następujące brzmienie:
- „Jeugdrechtbank (sąd dla nieletnich) rozpoznaje:
- [...]
4. czyny ujęte w oskarżeniu prokuratury w stosunku do osób oskarżonych o popełnienie czynu zakwalifikowanego jako przestępstwo popełnione przed ukończeniem 18 roku życia.
- [...]”.
- 12 Artykuł 57a tej ustawy przewiduje:

„§ 1. Jeżeli osoba przekazana do jeugdrechtbank (sądu dla nieletnich) z uwagi na czyn zakwalifikowany jako przestępstwo w chwili popełnienia tego czynu miała ukończone 16 lat i jeugdrechtbank (sąd dla nieletnich) uważa, że środek opiekuńczy, ochronny lub wychowawczy nie jest celowy, może on przekazać sprawę na podstawie uzasadnionego postanowienia prokuraturze w tym celu, aby postępowanie było prowadzone albo – jeżeli dana osoba jest podejrzana o popełnienie występku lub zbrodni podlegającej łagodniejszej kwalifikacji – przez specjalną izbę jeugdrechtbank (sądu dla nieletnich), która stosuje powszechne prawo karne i powszechną procedurę karną, jeżeli istnieje ku temu powód, albo też – jeśli dana osoba jest podejrzana o popełnienie zbrodni niepodlegającej

łagodniejszej kwalifikacji – przez sąd przysięgłych, którego skład określa art. 119 ust. 2 kodeksu sądowego, jeżeli istnieje ku temu powód. Jeugdrechtbank (sąd dla nieletnich) może jednakże przekazać sprawę tylko wtedy, gdy ponadto spełniony jest jeden z poniższych warunków:

- wobec danej osoby zarządzono już jeden lub kilka środków wymienionych w art. 37 § 2, 2 bis lub 2 ter lub zostało już zarządzone wezwanie do naprawienia szkody, o którym mowa w art. 37 bis – 37 quinquies.
- chodzi o czyn wymieniony w art. 373, 375, 393–397, 400, 401, 417 ter, 417 quater oraz 471–475 kodeksu karnego lub o usiłowanie popełnienia czynu wymienionego w art. 393–397 kodeksu karnego.

Uzasadnienie dotyczy osobowości danej osoby, jej otoczenia i stopnia dojrzałości.

Niniejsze przepisy mogą być stosowane również wtedy, gdy dana osoba w chwili wydania wyroku osiągnęła już wiek 18 lat. W tym przypadku dla zastosowania niniejszego rozdziału uważa się ją za nieletnią.

§ 2. Bez uszczerbku dla art. 36 bis jeugdrechtbank (sąd dla nieletnich), stosując niniejszy artykuł, może przekazać sprawę dopiero po nakazaniu przeprowadzenia wywiadu środowiskowego oraz badania psychiatrycznego, o których mowa w art. 50 akapit drugi.

Celem badania psychiatrycznego jest ocena sytuacji w zależności od osobowości danej osoby, jej otoczenia oraz jej stopnia dojrzałości. Rodzaj, częstotliwość oraz ciężar zarzucanych tej osobie czynów są brane pod uwagę, o ile są istotne dla oceny jej osobowości. Król ustala zasady, zgodnie z którymi przeprowadza się badanie psychiatryczne.

Jednakże:

1. jeugdrechtbank (sąd dla nieletnich) może przekazać sprawę, nie dysponując sprawozdaniem z badania psychiatrycznego, jeśli stwierdzi, że zainteresowany uchyla się od poddania się temu badaniu lub odmawia takiego poddania się;
2. jeugdrechtbank (sąd dla nieletnich) może przekazać sprawę bez nakazania przeprowadzenia wywiadu środowiskowego oraz bez konieczności zwrócenia się o badanie psychiatryczne, jeśli wobec osoby, która nie ukończyła 18 lat, z uwagi na jeden lub kilka popełnionych przez nią po ukończeniu 16 lat czynów wymienionych w art. 323, 373–378, 392–394, 401 oraz 468–476 kodeksu karnego został już zastosowany na mocy wyroku środek i dana osoba jest ponownie ścigana ze względu na jeden lub kilka tych czynów popełnionych po pierwszym skazaniu. Akta sprawy z wcześniejszego postępowania są dołączane do akt nowego postępowania;
3. jeugdrechtbank (sąd dla nieletnich) rozstrzyga na tych samych warunkach o wniosku o przekazanie sprawy wobec osoby, która nie ukończyła 18 lat, a która po ukończeniu 16 lat popełniła czyn zakwalifikowany jako zbrodnia podlegająca karze powyżej 20 lat pozbawienia wolności i która jest ścigana dopiero po ukończeniu 18 lat.

[...]”.

Spór w postępowaniu głównym i pytania prejudycjalne

- 13 Dawid Piotrowski jest obywatelem polskim urodzonym w dniu 11 sierpnia 1993 r. w Łapach (Polska).

- 14 W dniu 17 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku wydał europejski nakaz aresztowania D. Piotrowskiego, zwracając się o przekazanie go organom polskim w celu wykonania kar orzeczonych dwoma wyrokami wydanymi przez ten sąd. W pierwszym wyroku, wydanym w dniu 15 września 2011 r., D. Piotrowski został skazany na karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności za kradzież roweru. W drugim wyroku, wydanym w dniu 10 września 2012 r., D. Piotrowski został skazany na karę dwóch lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności za udzielenie nieprawdziwych informacji dotyczących poważnego ataku.
- 15 Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2016 r. onderzoekrechter van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (sędzia śledczy przy niderlandzkojęzycznym sądzie pierwszej instancji w Brukseli, Belgia) zarządził zatrzymanie D. Piotrowskiego w celu przekazania go wydającemu nakaz państwu członkowskiemu, Rzeczypospolitej Polskiej, celem wykonania wyroku z dnia 10 września 2012 r.
- 16 W tym samym postanowieniu wspomniany sędzia wskazał natomiast, że w świetle art. 4 pkt 3 ustawy dotyczącej europejskiego nakazu aresztowania nakaz wydany przez Sąd Okręgowy w Białymstoku nie może zostać wykonany w zakresie, w jakim dotyczy on wyroku z dnia 15 września 2011 r., ponieważ w chwili popełnienia zarzucanych mu czynów D. Piotrowski miał 17 lat, i że w niniejszym przypadku nie zostały spełnione warunki przewidziane w Belgii w zakresie ścigania osoby nieletniej, która nie ukończyła 16 lat.
- 17 W dniu 7 czerwca 2016 r. procureur des Konings (prokurator królewski, Belgia) wniósł do hof van beroep te Brussel (sądu apelacyjnego w Brukseli, Belgia) apelację od wspomnianego postanowienia w zakresie dotyczącym częściowej odmowy wykonania rozpatrywanego europejskiego nakazu aresztowania.
- 18 W tym zakresie procureur des Konings (prokurator królewski) wyjaśnia, że w na podstawie ustawy o ochronie młodzieży, o ile dolna granica wieku odpowiedzialności karnej wynosi 18 lat, o tyle nieletni, który ukończył 16 lat, może zostać pociągnięty do odpowiedzialności karnej w przypadku popełnienia przestępstwa drogowego lub jeśli jeugdrechtbank (sąd dla nieletnich) przekaze jego sprawę w przypadkach i na warunkach określonych przez tę ustawę. W tym kontekście do celów stosowania podstawy odmowy, o której mowa w art. 4 pkt 3 ustawy dotyczącej europejskiego nakazu aresztowania, wystarczy przeprowadzić ocenę in abstracto kryterium wieku, po ukończeniu którego dana osoba nieletnia może zostać pociągnięta do odpowiedzialności karnej. Nie jest zatem konieczne przeprowadzenie oceny in concreto dodatkowych warunków, jakie należy spełnić zgodnie z prawem belgijskim, aby wszcząć ewentualne postępowanie karne przeciwko takiemu nieletniemu.
- 19 W związku z tą apelacją akta sprawy dotyczące wykonania rozpatrywanego europejskiego nakazu aresztowania zostały rozdzielone na dwie części.
- 20 W dniu 21 czerwca 2016 r., analizując część tego nakazu aresztowania dotyczącą wyroku z dnia 10 września 2012 r., raadkamer van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel (izba wyroków niderlandzkojęzycznego sądu pierwszej instancji w Brukseli, Belgia) uwzględniła wniosek o przekazanie D. Piotrowskiego do Rzeczypospolitej Polskiej do celów wykonania tego wyroku.
- 21 Natomiast w ramach postępowania apelacyjnego dotyczącego wykonania wyroku z dnia 15 września 2011 r. hof van beroep te Brussel (sąd apelacyjny w Brukseli) stwierdza, podobnie jak procureur des Konings (prokurator królewski), że w prawie belgijskim poza popełnieniem przestępstw drogowych nieletni, który ukończył 16 lat, może zostać pociągnięty do odpowiedzialności karnej tylko wtedy, gdy jeugdrechtbank (sąd dla nieletnich) przekaze sprawę prokuraturze w celu przeprowadzenia postępowania karnego bądź przed specjalną izbą tego sądu, bądź przed sądem przysięgłych, w zależności od popełnionego przestępstwa.

- 22 Na mocy art. 57 bis ust. 1 ustawy o ochronie młodzieży jeugdrechtbank (sąd dla nieletnich) może jednak przekazać sprawę tylko wtedy, gdy spełniony jest jeden z następujących warunków, czyli że wobec danej osoby wydano już jeden lub kilka środków opiekuńczych, ochronnych lub wychowawczych, lub zostało już zarządzone wezwanie do naprawienia szkody, lub też chodzi o popełnienie lub usiłowanie popełnienia jednego z poważnych przestępstw, o których mowa w wyraźnie wskazanych artykułach kodeksu karnego. Poza tym ten sam przepis przewiduje, że uzasadnienie decyzji o przekazaniu sprawy wydanej przez ten sąd dotyczy osobowości danej osoby i jej otoczenia, a także stopnia jej dojrzałości. Zgodnie z art. 57 bis ust. 2 tej ustawy wspomniany sąd może co do zasady przekazać sprawę dopiero po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego oraz badania psychiatrycznego wspomnianej osoby.
- 23 W tym kontekście ustawodawczym hof van beroep te Brussel (sąd apelacyjny w Brukseli) zaznacza, że orzecznictwo Hof van Cassatie (sądu kasacyjnego, Belgia) nie jest jednoznaczne w odniesieniu do wykładni art. 4 pkt 3 ustawy dotyczącej europejskiego nakazu aresztowania.
- 24 W odniesieniu do zastosowania określonej w tym przepisie podstawy odmowy, wyrokiem z dnia 6 lutego 2013 r. druga izba, sekcja francuskojęzyczna, Hof van Cassatie (sądu kasacyjnego) orzekła bowiem w istocie, że ponieważ procedura przekazania sprawy nie ma zastosowania w przypadku osoby ściganej przez organy państwa członkowskiego innego niż Królestwo Belgii, przekazanie osoby nieletniej w celu wykonania europejskiego nakazu aresztowania wymaga przeprowadzenia oceny in concreto warunków, jakie muszą zostać spełnione w celu ścigania lub skazania tej osoby w Belgii jako wykonującym nakaz państwie członkowskim. Natomiast wyrokiem z dnia 11 czerwca 2013 r. Hof van Cassatie (sąd kasacyjny), orzekając w pełnym składzie, stwierdził, że zasada wzajemnego uznawania oznacza, że sąd wykonującego nakaz państwa członkowskiego nie może uzależnić od konkretnej decyzji w sprawie przekazania sprawy przekazania osoby nieletniej, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, ponieważ sąd ten powinien ograniczyć się – do celów takiego ewentualnego przekazania – do przeprowadzenia zwykłej oceny in abstracto kryterium dolnej granicy wieku odpowiedzialności karnej tej osoby nieletniej.
- 25 W świetle tego braku jednoznaczności w orzecznictwie oraz faktu, że podstawa odmowy, o której mowa w art. 4 pkt 3 ustawy dotyczącej europejskiego nakazu aresztowania, stanowi transpozycję przewidzianej w art. 3 pkt 3 decyzji ramowej 2002/584 podstawy obligatoryjnej odmowy wykonania, hof van beroep te Brussel (sąd apelacyjny w Brukseli) uznał za konieczne zwrócić się do Trybunału o wyjaśnienia dotyczące znaczenia tego przepisu prawa Unii w celu zapewnienia zgodnej z tekstem i celem tego przepisu wykładni prawa belgijskiego.
- 26 W tych okolicznościach hof van beroep te Brussel (sąd apelacyjny w Brukseli) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy art. 3 pkt 3 decyzji ramowej [2002/584] należy interpretować w ten sposób, że przekazywanie osób jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy w świetle prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego osoby te uważane są za pełnoletnie, czy też wymieniony artykuł zezwala wykonującemu nakaz państwu członkowskiemu na przekazywanie również nieletnich, którzy na podstawie przepisów krajowych mogą być pociągani do odpowiedzialności karnej od pewnego wieku (i ewentualnie przy spełnieniu pewnej liczby warunków)?
- 2) W razie gdy przekazywanie nieletnich nie jest zakazane zgodnie z art. 3 pkt 3 decyzji ramowej [2002/584], czy przepis ten należy wówczas interpretować w ten sposób, że:
- a) istnienie (teoretycznej) możliwości karania nieletnich na podstawie prawa krajowego od momentu osiągnięcia pewnego wieku stanowi wystarczające kryterium, aby zezwolić na przekazanie (innymi słowy, że wystarczy dokonanie abstrakcyjnej oceny na podstawie kryterium wieku, od którego uznaje się, że dana osoba ponosi odpowiedzialność karną, bez uwzględniania ewentualnych dodatkowych warunków), lub

b) ani określona w art. 1 ust. 2 decyzji ramowej [2002/584] zasada wzajemnego uznawania, ani brzmienie art. 3 pkt 3 [tej] decyzji ramowej nie stoją na przeszkodzie dokonaniu przez wykonujące nakaz państwo członkowskie oceny *in concreto* indywidualnego przypadku, w związku z którą można wymagać, aby w odniesieniu do osoby poszukiwanej w ramach przekazywania spełnione były takie same warunki odpowiedzialności karnej jak te, jakie mają zastosowanie do własnych obywateli wykonującego nakaz państwa członkowskiego z uwagi na ich wiek w chwili popełnienia czynów i na rodzaj zarzucanego przestępstwa, oraz ewentualnie nawet z uwagi na uprzednie interwencje sądowe w wydającym nakaz państwie członkowskim, które doprowadziły do zastosowania środka wychowawczego, mimo że warunki te nie są przewidziane w wydającym nakaz państwie członkowskim?

3) Jeśli wykonujące nakaz państwo członkowskie może dokonać oceny konkretnej, czy wówczas w celu zapobieżenia bezkarności nie należy dokonywać rozróżnienia między przekazaniem w celu przeprowadzenia postępowania karnego a przekazaniem w celu wykonania kary?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

- 27 Poprzez swe pytanie pierwsze sąd odsyłający zmierza w istocie do ustalenia, czy art. 3 pkt 3 decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, że wykonujący nakaz organ sądowy powinien odmówić przekazania każdej osoby podlegającej europejskiemu nakazowi aresztowania, która jest uznawana za osobę nieletnią na mocy prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego, lub wyłącznie takiej osoby nieletniej, która zgodnie z tym prawem nie osiągnęła wieku wymaganego do pociągnięcia jej do odpowiedzialności karnej za czyny stanowiące podstawę wydanego wobec niej nakazu.
- 28 W tym zakresie należy przypomnieć, że art. 3 pkt 3 decyzji ramowej 2002/584 zobowiązuje wykonujący nakaz organ sądowy do odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania, jeżeli osoba podlegająca temu nakazowi nie może ze względu na swój wiek „zostać pociągnięta do odpowiedzialności karnej za czyny stanowiące podstawę wydania nakazu aresztowania”.
- 29 Tak więc z brzmienia art. 3 pkt 3 decyzji ramowej 2002/584 wynika, że przewidziana w tym przepisie podstawa odmowy wykonania nie dotyczy osób nieletnich w ogólności, ale odnosi się wyłącznie do tych osób, które nie osiągnęły wieku wymaganego na mocy prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego do pociągnięcia ich do odpowiedzialności karnej za czyny stanowiące podstawę wydanego wobec nich nakazu.
- 30 Prawodawca Unii zamierzał więc wykluczyć z procedury przekazania nie wszystkie osoby nieletnie, ale wyłącznie osoby, wobec których ze względu na ich wiek nie może zostać wszczęte żadne postępowanie karne i które nie mogą zostać skazane w wykonującym nakaz państwie członkowskim ze względu na dane czyny, przy czym to samo państwo członkowskie w związku z brakiem harmonizacji w tym zakresie jest właściwe dla określenia minimalnego wieku, po ukończeniu którego osoba spełnia warunki, aby zostać pociągnięta do odpowiedzialności karnej za takie czyny.
- 31 Z powyższego wynika, jak zaznaczył rzecznik generalny w pkt 32 opinii, że art. 3 pkt 3 decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować – w świetle jego brzmienia – w ten sposób, że nie pozwala on co do zasady wykonującym nakaz organom sądowym na odmowę przekazania osób nieletnich, wobec których został wydany europejski nakaz aresztowania, a które osiągnęły minimalny wiek, po ukończeniu którego na mocy prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego mogą zostać pociągnięte do odpowiedzialności karnej za czyny stanowiące podstawę wydanego wobec nich nakazu.

- 32 Jak również podkreślił rzecznik generalny w pkt 29 opinii, taką wykładnię wspierają prace przygotowawcze poprzedzające przyjęcie tego przepisu.
- 33 W związku z wnioskiem Komisji dotyczącym decyzji ramowej Rady w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury przekazywania osób pomiędzy państwami członkowskimi [COM(2001) 522 wersja ostateczna] (Dz.U. 2001, C 332E, s. 305) Parlament Europejski w swoim sprawozdaniu z dnia 14 listopada 2001 r., zawierającym projekt rezolucji legislacyjnej wskazującej poprawki do tego wniosku (A 5-0397/2001), zasugerował bowiem dodanie do art. 30 bis podstawy fakultatywnej odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania wobec osoby, co do której uznaje się, że na mocy prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego nie osiągnęła ona „wieku odpowiedzialności karnej”.
- 34 Okazuje się więc, że za pomocą takiej poprawki, na podstawie której do decyzji ramowej 2002/584 ostatecznie dodano przewidzianą w art. 3 pkt 3 tej decyzji ramowej podstawę obligatoryjnej odmowy wykonania, Parlament zamierzał wprowadzić specjalny wyjątek od stosowania systemu europejskiego nakazu aresztowania, mający na celu wykluczenie z procedury przekazania nie, w ogólności, wszystkich osób nieletnich, ale wyłącznie osób, wobec których ze względu na ich wiek nie można – na mocy prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego – wszcząć żadnego postępowania karnego ani orzec żadnej kary w związku z czynami stanowiącymi podstawę wydanego wobec nich nakazu.
- 35 Zawartą w pkt 31 niniejszego wyroku wykładnię art. 3 pkt 3 decyzji ramowej 2002/584 wspiera wreszcie także kontekst normatywny, w jaki wpisuje się obecnie ta decyzja ramowa.
- 36 W tym zakresie należy bowiem stwierdzić, że w celu w szczególności wspierania poszanowania praw podstawowych małoletnich, gwarantowanych w karcie i europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r., dyrektywa 2016/800 ustanawia, jak wynika z jej art. 1 lit. b), wspólne normy minimalne dotyczące między innymi ochrony praw procesowych dzieci, czyli osób w wieku poniżej 18 lat, wobec których toczy się postępowanie w sprawie europejskiego nakazu aresztowania na mocy decyzji ramowej 2002/584. W szczególności art. 17 tej dyrektywy stanowi, że pewne prawa przyznane dzieciom, które są podejrzanymi lub oskarżonymi w krajowym postępowaniu karnym, powinny mieć zastosowanie *mutatis mutandis* do dzieci, wobec których został wydany taki nakaz, od chwili ich aresztowania w wykonującym nakaz państwie członkowskim.
- 37 Te przepisy dyrektywy 2016/800 potwierdzają, że prawo Unii, a w szczególności decyzja ramowa 2002/584, nie zakazuje co do zasady wykonującym nakaz organom sądowym przekazywania osób nieletnich, które osiągnęły wiek odpowiedzialności karnej w wykonującym nakaz państwie członkowskim. Niemniej jednak dyrektywa ta zobowiązuje takie organy do zapewnienia takim osobom podczas stosowania decyzji ramowej 2002/584 poszanowania pewnych szczególnych praw procesowych gwarantowanych w ramach krajowych postępowań karnych, tak aby zadbać o to, by, jak stanowi motyw 8 wspomnianej dyrektywy, przede wszystkim uwzględnić najlepszy interes dzieci podlegających europejskiemu nakazowi aresztowania, zgodnie z art. 24 ust. 2 karty.
- 38 W świetle powyższych rozważań na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć, że art. 3 pkt 3 decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, iż wykonujący nakaz organ sądowy powinien odmówić przekazania wyłącznie tych osób nieletnich podlegających europejskiemu nakazowi aresztowania, które zgodnie z prawem wykonującego nakaz państwa członkowskiego nie osiągnęły wieku wymaganego do pociągnięcia ich do odpowiedzialności karnej za czyny stanowiące podstawę wydanego wobec nich nakazu.

W przedmiocie pytania drugiego

- 39 Poprzez pytanie drugie sąd odsyłający zmierza w istocie do ustalenia, czy art. 3 pkt 3 decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, że w celu wydania decyzji o przekazaniu osoby nieletniej podlegającej europejskiemu nakazowi aresztowania wykonujący nakaz organ sądowy powinien jedynie sprawdzić, czy dana osoba osiągnęła minimalny wiek, aby mogła zostać pociągnięta w wykonującym nakaz państwie członkowskim do odpowiedzialności za czyny stanowiące podstawę wydania takiego nakazu, czy też w ten sposób, że organ ten może również zbadać, czy w danej sprawie zostały spełnione dodatkowe warunki dotyczące indywidualnej oceny, od których prawo tego państwa członkowskiego uzależnia konkretnie ściganie lub skazanie osoby nieletniej.
- 40 W tym zakresie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału przy dokonywaniu wykładni przepisu prawa Unii należy uwzględniać nie tylko jego brzmienie, ale również kontekst oraz cele uregulowań, których część on stanowi (zob. w szczególności wyroki: z dnia 11 stycznia 2017 r., Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, pkt 32; z dnia 25 stycznia 2017 r., Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, pkt 30).
- 41 W odniesieniu do brzmienia art. 3 pkt 3 decyzji ramowej 2002/584 należy stwierdzić, że przepis ów jest sformułowany w ten sposób, iż wykonujący nakaz organ sądowy powinien odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania, jeśli osoba, której dotyczy nakaz, „z uwagi na jej wiek nie może być pociągnięta do odpowiedzialności karnej” zgodnie z prawem wykonującego nakaz państwa członkowskiego „za czyny stanowiące podstawę wydania [tego] nakazu aresztowania”.
- 42 Tak więc z brzmienia tego przepisu wynika, że aby odmówić przekazania osoby nieletniej, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, wykonujący nakaz organ sądowy powinien upewnić się wyłącznie, że osoba ta nie osiągnęła minimalnego wieku umożliwiającego pociągnięcie jej do odpowiedzialności karnej lub skazanie na mocy prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego za te same czyny co czyny stanowiące podstawę wydania europejskiego nakazu aresztowania.
- 43 Artykuł 3 pkt 3 decyzji ramowej 2002/584 nie przewiduje zatem możliwości uwzględnienia przez wykonujący nakaz organ sądowy, do celów wydania decyzji o przekazaniu danej osoby, dodatkowych warunków dotyczących indywidualnej oceny, od których prawo jego państwa członkowskiego uzależnia konkretnie ściganie lub skazanie osoby nieletniej, takich, o których w niniejszym przypadku mowa w art. 57 bis ust. 1 i 2 ustawy o ochronie młodzieży. Do wydającego nakaz organu sądowego należy zastosowanie szczególnych przepisów dotyczących karania czynów popełnionych przez nieletnich w jego państwie członkowskim.
- 44 W tych okolicznościach, w braku jakiegokolwiek wyraźnego odwołania w tym zakresie, brzmienie art. 3 pkt 3 decyzji ramowej 2002/584 nie pozwala na utrzymanie wykładni, zgodnie z którą wykonujący nakaz organ sądowy powinien odmówić przekazania osoby nieletniej, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, na podstawie oceny konkretnej sytuacji tej osoby oraz czynów stanowiących podstawę wydanego wobec niej nakazu, w świetle dodatkowych warunków dotyczących indywidualnej oceny, od których uzależnione jest konkretnie pociągnięcie do odpowiedzialności karnej osoby nieletniej za takie czyny w wykonującym nakaz państwie członkowskim.
- 45 Wniosek ten znajduje potwierdzenie, jak zaznaczył rzecznik generalny w pkt 55 opinii, w kontekście i ogólnej systematyce, w jakie wpisuje się ten przepis, a także w celach wyznaczonych przez decyzję ramową 2002/584.
- 46 W odniesieniu do kontekstu i ogólnej systematyki art. 3 pkt 3 decyzji ramowej 2002/584 należy przypomnieć, że jak wynika z jej art. 1 ust. 1 i 2 oraz z motywów 5 i 7, celem tej decyzji ramowej jest zastąpienie wielostronnego systemu ekstradycji opartego na Europejskiej konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r. systemem przekazywania między organami sądowymi osób skazanych bądź podejrzanych w celu wykonania wyroku lub przeprowadzenia postępowania karnego, przy czym ten

drugi system jest oparty na zasadzie wzajemnego uznawania (wyroki: z dnia 16 listopada 2010 r., Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, pkt 35; z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, pkt 75; a także z dnia 10 listopada 2016 r., Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, pkt 25).

- 47 I tak, w dziedzinie regulowanej decyzją ramową 2002/584 zasada wzajemnego uznawania, która – jak wynika w szczególności z motywu 6 tej decyzji – stanowi „kamień węgielny” współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, stosuje się do art. 1 ust. 2 tej decyzji ramowej, zgodnie z którym to przepisem państwa członkowskie są co do zasady zobowiązane do uwzględnienia europejskiego nakazu aresztowania (wyrok z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, pkt 79 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 48 Wynika stąd, że wykonujące nakaz organy sądowe mogą co do zasady odmówić wykonania takiego nakazu wyłącznie w wypadkach obligatoryjnej odmowy wykonania, przewidzianych w art. 3 decyzji ramowej 2002/584, lub w wypadkach fakultatywnej odmowy wykonania, przewidzianych w art. 4 i 4a tej decyzji ramowej. W konsekwencji wykonanie europejskiego nakazu aresztowania stanowi zasadę, zaś odmowa wykonania, przewidziana jako wyjątek, powinna być interpretowana ściśle (zob. podobnie wyroki: z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 19; a także z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/15 PPU, EU:C:2017:628, pkt 50, 51).
- 49 Oczywiście Trybunał już przyznał, że w wyjątkowych okolicznościach mogą zostać wprowadzone ograniczenia dotyczące zasad wzajemnego uznawania i wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi. Poza tym, jak wynika z art. 1 ust. 3 decyzji ramowej 2002/584, decyzja ta nie prowadzi do zmiany obowiązku poszanowania praw podstawowych zawartych między innymi w karcie (zob. podobnie wyrok z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, pkt 82, 83), a w niniejszym przypadku w szczególności w jej art. 24, dotyczącym praw dziecka, którego to przepisu państwa członkowskie muszą przestrzegać w trakcie stosowania tej decyzji ramowej.
- 50 Jednakże w odniesieniu do postępowania w sprawie europejskiego nakazu aresztowania zagwarantowanie poszanowania tych praw należy w pierwszym rzędzie do wydającego nakaz państwa członkowskiego, co do którego należy domniemywać, że przestrzega ono prawa Unii, a zwłaszcza praw podstawowych uznanych w tym prawie [zob. podobnie opinia 2/13 (przystąpienie Unii do EKPC) z dnia 18 grudnia 2014 r., EU:C:2014:2454, pkt 191 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 51 Biorąc pod uwagę powyższe, należy stwierdzić, po pierwsze, że jako odstępstwo od zasady wykonywania europejskiego nakazu aresztowania podstawa obligatoryjnej odmowy wykonania, o której mowa w art. 3 pkt 3 decyzji ramowej 2002/584, nie może być interpretowana w ten sposób, by pozwolić wykonującemu nakaz organowi sądowemu na odmowę wykonania tego nakazu na podstawie analizy, która nie została wyraźnie przewidziana przez ten przepis ani przez inne przepisy tej decyzji ramowej, takiej jak analiza, które polegałoby na ocenie, czy w niniejszym przypadku zostały spełnione dodatkowe warunki dotyczące indywidualnej oceny, od których prawo wykonującego nakaz państwa członkowskiego uzależnia konkretnie ściganie lub skazanie osoby nieletniej.
- 52 Po drugie, należy stwierdzić, że taka ocena może dotyczyć elementów, które – tak jak w sprawie w postępowaniu głównym – mają charakter subiektywny, takich jak osobowość, otoczenie i stopień dojrzałości danej osoby nieletniej, lub charakter obiektywny, takich jak powrót do przestępstwa lub podjęcie już środków ochrony młodzieży, co oznaczałoby w rzeczywistości przeprowadzenie prawdziwego ponownego badania istoty analizy przeprowadzonej już w ramach orzeczenia wydanego przez wydające nakaz państwo członkowskie, które to orzeczenie stanowi podstawę europejskiego nakazu aresztowania. Tymczasem, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 56 swej opinii, takie ponowne badanie naruszałoby i pozbawiałoby skuteczności (effet utile) zasadę wzajemnego uznawania, która oznacza, że istnieje wzajemne zaufanie co do tego, iż każde z państw członkowskich akceptuje stosowanie prawa karnego obowiązującego w innych państwach członkowskich, nawet jeśli

zastosowanie własnego prawa krajowego prowadziłyby do innego rozwiązania, a zatem nie pozwala ona wykonującemu nakaz organowi sądowemu na zastąpienie swoją własną oceną odpowiedzialności karnej osoby nieletniej, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, oceny, która została już przeprowadzona w wydającym nakaz państwie członkowskim, w ramach orzeczenia, na którym opiera się ten nakaz.

- 53 Taka możliwość byłaby skądinąd także niezgodna z wyznaczonym w decyzji ramowej 2002/584 celem ułatwienia i przyspieszenia współpracy wymiarów sprawiedliwości (zob. podobnie wyroki: z dnia 5 kwietnia 2016 r., *Aranyosi i Căldăraru*, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, pkt 76; a także z dnia 25 stycznia 2017 r., *Vilkas*, C-640/15, EU:C:2017:39, pkt 31).
- 54 Jest bowiem bezsporne, że ta decyzja ramowa ustanowiła uproszczony i wydajniejszy system przekazywania pomiędzy organami sądowymi osób skazanych lub podejrzanych o naruszenie prawa karnego (zob. podobnie wyroki: z dnia 28 czerwca 2012 r., *West*, C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, pkt 53; z dnia 16 lipca 2015 r., *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, pkt 40), który umożliwia, jak wynika z motywu 5 decyzji ramowej 2002/584, wyeliminowanie złożoności procedur istniejących przed przyjęciem tej decyzji ramowej i związanego z nimi ryzyka przewlekłości postępowania (wyrok z dnia 30 maja 2013 r., *F*, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, pkt 57).
- 55 Taki cel przyświeca w szczególności podejściu do terminów wydawania orzeczeń dotyczących europejskiego nakazu aresztowania (wyrok z dnia 30 maja 2013 r., *F*, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, pkt 58), których państwa członkowskie muszą przestrzegać (wyrok z dnia 25 stycznia 2017 r., *Vilkas*, C-640/15, EU:C:2017:39, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo) i którego znaczenie zostało podkreślone w wielu przepisach decyzji ramowej 2002/584 (wyrok z dnia 16 lipca 2015 r., *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 56 Jeżeli chodzi w szczególności o wydanie decyzji o wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania, art. 17 ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 przewiduje, że nakaz ten rozpatruje się i wykonuje w trybie pilnym. Artykuł 17 ust. 2 i 3 wspomnianej decyzji ramowej określa konkretne terminy, odpowiednio, 10 i 60 dni, w których – w zależności od tego, czy osoba poszukiwana zgadza się na przekazanie, czy też się nie zgadza – powinno zostać wydane ostateczne orzeczenie dotyczące wykonania wspomnianego nakazu. Jedynie w szczególnych wypadkach, gdy europejski nakaz aresztowania nie może zostać wykonany w tych terminach, art. 17 ust. 4 wspomnianej decyzji ramowej pozwala na wydłużenie tych terminów o 30 dodatkowych dni, zobowiązując wykonujący nakaz organ sądowy do bezzwłocznego powiadomienia wydającego nakaz organu sądowego i do podania przyczyn opóźnienia. Oprócz tych szczególnych wypadków na niedochowanie wspomnianych terminów mogą pozwolić państwu członkowskiemu, zgodnie z art. 17 ust. 7 tej decyzji ramowej, jedynie wyjątkowe okoliczności, przy czym owo państwo członkowskie powinno także o tym powiadomić Eurojust, podając przyczyny opóźnienia.
- 57 W celu uproszczenia i przyspieszenia postępowania w sprawie przekazania przy poszanowaniu terminów przewidzianych w art. 17 decyzji ramowej 2002/584 ta decyzja ramowa zawiera w załączniku specjalny formularz, który wydające nakaz organy sądowe muszą wypełnić, wskazując konkretnie wymagane informacje.
- 58 Zgodnie z art. 8 decyzji ramowej 2002/584 informacje te obejmują między innymi tożsamość i obywatelstwo osoby, której dotyczy nakaz, wskazanie istnienia podlegającego wykonaniu wyroku, nakazu aresztowania lub jakiegokolwiek innego podlegającego wykonaniu orzeczenia sądowego o tej samej mocy prawnej, wchodzącego w zakres stosowania art. 1 i 2 tej decyzji ramowej, charakter i kwalifikację prawną przestępstwa, opis okoliczności popełnienia przestępstwa, w tym jego czas i miejsce oraz stopień udziału w popełnieniu przestępstwa osoby, której dotyczy nakaz, już orzeczoną karę lub skalę kar przewidzianych za to przestępstwo w państwie wydającym oraz, jeżeli to możliwe, inne skutki przestępstwa.

- 59 Wydaje się zatem, że wspomniane informacje mają na celu dostarczenie minimalnych danych formalnych, koniecznych, aby umożliwić wykonującym nakaz organom sądowym szybkie rozpatrzenie europejskiego nakazu aresztowania poprzez wydanie w trybie pilnym decyzji w sprawie przekazania. Formularz zawarty w załączniku do decyzji ramowej 2002/584 nie zawiera żadnej konkretnej informacji pozwalającej wykonującym nakaz organom sądowym na dokonanie w stosownym przypadku oceny szczególnej sytuacji danej osoby nieletniej w świetle warunków subiektywnych i obiektywnych, takich, o których mowa w art. 57 bis ust. 1 i 2 ustawy o ochronie młodzieży i od których uzależniona jest konkretnie możliwość ścigania lub skazania osoby nieletniej na mocy prawa karnego ich państwa członkowskiego.
- 60 Prawdą jest, jak podnoszą rządy włoski i rumuński w swoich uwagach na piśmie, że jeśli wykonujące nakaz organy sądowe uważają informacje przekazane przez wydające nakaz państwo członkowskie za niewystarczające do umożliwienia im wydania decyzji w sprawie przekazania, mają one przewidzianą w art. 15 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584 możliwość zwrócenia się o pilne dostarczenie niezbędnych informacji uzupełniających w celu uzyskania innych dowodów przedłożonych wydającemu nakaz organowi sądowemu.
- 61 Należy jednak stwierdzić, że możliwość ta pozostaje rozwiązaniem ostatecznym, do którego można się odwołać wyłącznie w wyjątkowych przypadkach, w których wydający nakaz organ sądowy twierdzi, że nie posiada wszystkich formalnych informacji koniecznych do wydania w trybie pilnym decyzji w sprawie przekazania. W tych okolicznościach praktyka państwa członkowskiego polegająca na ocenie szczególnej sytuacji osoby nieletniej, której to osoby dotyczy wydany przez organ innego państwa członkowskiego europejski nakaz aresztowania, mogłaby zmusić wykonujący nakaz organ sądowy do systematycznego zwracania się do wydającego nakaz organu sądowego o informacje uzupełniające, aby móc upewnić się, że zostały spełnione dodatkowe warunki dotyczące indywidualnej oceny, umożliwiające konkretnie ściganie lub skazanie osoby nieletniej w wykonującym nakaz państwie członkowskim, co prowadziłoby do pozbawienia wszelkiej skuteczności (effet utile) celu polegającego na uproszczeniu i zapewnieniu szybkości przekazania.
- 62 W świetle wszystkich powyższych rozważań na pytanie drugie należy odpowiedzieć, że art. 3 pkt 3 decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, iż w celu wydania decyzji o przekazaniu osoby nieletniej podlegającej europejskiemu nakazowi aresztowania wykonujący nakaz organ sądowy powinien jedynie sprawdzić, czy dana osoba osiągnęła minimalny wiek, aby mogła zostać pociągnięta w wykonującym nakaz państwie członkowskim do odpowiedzialności karnej za czyny stanowiące podstawę wydania takiego nakazu, bez konieczności uwzględniania ewentualnych dodatkowych warunków dotyczących indywidualnej oceny, od których prawo tego państwa członkowskiego uzależnia konkretnie ściganie lub skazanie osoby nieletniej za te czyny.

W przedmiocie pytania trzeciego

- 63 Z uwagi na odpowiedź udzieloną na pytanie drugie pytanie trzecie nie wymaga odpowiedzi.

W przedmiocie kosztów

- 64 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Artykuł 3 pkt 3 decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r., należy interpretować w ten sposób, że organ sądowy wykonującego nakaz państwa członkowskiego powinien odmówić przekazania wyłącznie tych osób nieletnich podlegających europejskiemu nakazowi aresztowania, które zgodnie z prawem wykonującego nakaz państwa członkowskiego nie osiągnęły wieku wymaganego do pociągnięcia ich do odpowiedzialności karnej za czyny stanowiące podstawę wydanego wobec nich nakazu.**
- 2) **Artykuł 3 pkt 3 decyzji ramowej 2002/584, zmienionej decyzją ramową 2009/299, należy interpretować w ten sposób, iż w celu wydania decyzji o przekazaniu osoby nieletniej podlegającej europejskiemu nakazowi aresztowania wykonujący nakaz organ sądowy powinien jedynie sprawdzić, czy dana osoba osiągnęła minimalny wiek, aby mogła zostać pociągnięta w wykonującym nakaz państwie członkowskim do odpowiedzialności karnej za czyny stanowiące podstawę wydania takiego nakazu, bez konieczności uwzględniania ewentualnych dodatkowych warunków dotyczących indywidualnej oceny, od których prawo tego państwa członkowskiego uzależnia konkretnie ściganie lub skazanie osoby nieletniej za te czyny.**

Podpisy